

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету НААУ з питань
адвокатської практики

за 2024 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з питань адвокатської практики є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України рішенням Ради адвокатів України від 2 червня 2018 року №101.

Метою створення Комітету є: є сприяння розвитку адвокатського самоврядування, враховуючи пропозиції, зауваження та доповнення членів Ради адвокатів України, забезпечення якісного, прогресивного, ефективного та сталого розвитку адвокатури України, встановлення найкращих сучасних стандартів.

Основними завданнями Комітету є:

- підготовки практичних рекомендацій щодо вибору форми здійснення адвокатської діяльності та побудови взаємодії з партнерами;
- надання рекомендацій щодо розроблення та реалізації стратегій просування адвокатських послуг та ефективного тайм-менеджменту;
- надання рекомендацій у питаннях маркетингу адвокатської діяльності;
- підготовки аналітичних і методичних матеріалів для молодих адвокатів щодо організації адвокатської діяльності;
- взаємодія з регіональними органами адвокатського самоврядування з питань, що належать до його компетенції;
- взаємодія з органами законодавчої, виконавчої, судової влади та з провідними адвокатськими компаніями з метою проведення спільних круглих столів, семінарів і майстер-класів з метою обміну досвідом, розвитку адвокатської професії, підвищення її престижу та усунення прогалин у законодавстві.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

станом на 31.12.2024

Голова Комітету

Кушнір Богдан Сергійович

Склад Ради Комітету

Сімонян Едгар Робертович

Заступник голови Комітету

Хуторний Дмитро Володимирович

Експерт Комітету

Богданевич Тетяна Станіславівна

3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2024 РОКУ

26 січня відбулося перше у поточному році засідання Комітету у форматі онлайн. Проаналізовано план роботи Комітету у попередньому році. Опубліковано 4 статті щодо діяльності у формі АО та АБ. Надалі з наявних матеріалів буде сформовано ще 2 статті. Також представники Комітету затвердили план діяльності на поточний рік, серед якого:

- підготовки матеріалів, які становлять професійний інтерес для українських адвокатів стосовно положень національного законодавства;
- підготовки та проведення заходів з підвищення професійної кваліфікації адвокатів у формі круглих столів, вебінарів тощо;
- збір та аналіз інформації щодо здійснення адвокатської практики.

15 квітня відбулося планове засідання Комітету в режимі онлайн із застосуванням платформи ZOOM. Учасники узгодили надалі план діяльності Комітету та анонсували вебінар на тему «Електронні докази в цивільному процесі. Судова практика».

3 вересня відбулося чергове засідання Комітету, на якому учасники перезатвердили склад Ради Комітету ще на один рік та обговорили заплановану серію заходів на тему **“Проведення адвокатської діяльності: організаційні форми”**.

Так, голова Комітету **Богдан Кушнір** протягом року буде відвідувати регіональні ради адвокатів та проводити заходи для помічників адвокатів і стажистів. Анонс кожного заходу та програма візитів будуть опубліковані згодом.

4. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ

Доба нових трансформаційних процесів у сфері нових інтернет-технологій принесла і зміни в різні галузі права щодо цифровізації процесів.

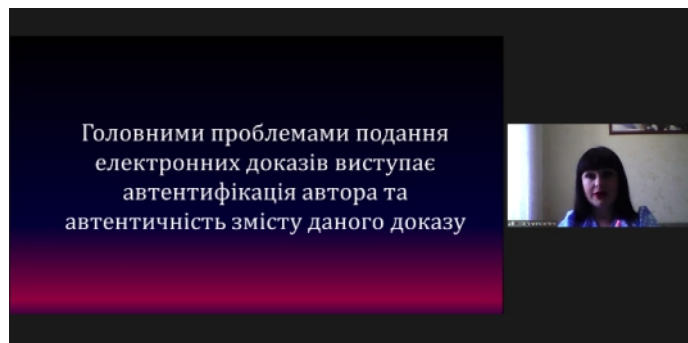
14 травня експерт Комітету **Тетяна Богданевич** провела вебінар на тему «Електронні докази в цивільному процесі. Судова практика» та поінформувала слухачів про специфіку дослідження електронних доказів у різних категоріях цивільних справ.

Особливу увагу слухачів було звернуто на допустимості і достовірності електронних доказів. Перевірка належності електронних доказів повинна здійснюватися шляхом виявлення в їх змісті інформації про обставини справи, які треба встановити.

Протягом вебінару окремо було проаналізовано скріншот як електронний доказ та особливості його використання в цивільному процесі. Зважаючи на те, що процеси цифрової трансформації та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій розвиваються швидкими темпами, це потребує напрацювання якісної нормативно-правової бази із залученням всіх зацікавлених стейкхолдерів. Тому такий вид електронного доказу, як скріншот, потребує детального дослідження та закріплення на рівні галузевого процесуального законодавства.

Також експерт здійснив порівняльно-правовий огляд щодо регламентації електронних доказів у міжнародному законодавстві та практики іноземних судів щодо застосування електронних доказів.

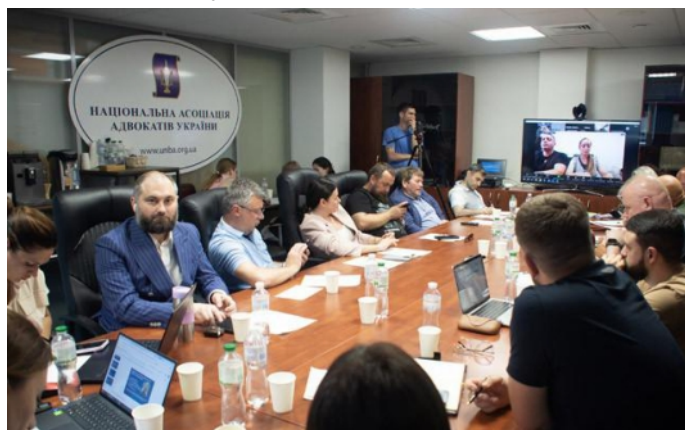
Детальніше за посиланням: <http://surl.li/nwxxcs>

18 липня у НААУ відбувся круглий стіл на тему «Захист прав військовозобов'язаних під час мобілізації», ініційований комітетом НААУ з питань захисту прав людини та з питань військового права.

До участі у заході долучилися представники територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки. Зокрема, в дискусії брали участь представники Святошинського районного у місті Києві ТЦК **Олег Коротченко** та **Павло Пімахов**, лікар-військовослужбовець **Наталія Пустовойтова**, голова Комітету НААУ з питань адвокатської практики **Богдан Кушнір**, заступник голови Молодіжного Комітету НААУ – UNBA NextGen **Ігор Андрєєв**, член Ради Комітету НААУ з питань захисту прав людини **Сергій Костира**.

Голова Комітету НААУ з питань військового права **Марія Островська** нагадала перелік військово-облікових даних, що слід уточнити відповідно до Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку». Хоча він і визначений у ст. 7 Закону України «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів», адвокат зазначила, що виділені законодавцем 60 днів призначені для уточнення даних, але не всіх 34-х пунктів.

4. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ

Так, наприклад, медичний огляд ВЛК не має входити до процесу уточнення даних, попри наполягання на цьому ТЦК. Також доповідач звернула увагу на проблему основних нормативно-правових актів, що регулюють питання уточнення облікових даних. Цей обов'язок передбачений у трьох законах та двох постановах Кабміну, що по-різному формулюють вимоги. А вже за місяць з моменту суттєвих травневих змін до військово-мобілізаційного законодавства Кабмін встиг кілька разів внести зміни до власних постанов.

На думку М. Островської, це свідчить про нестабільність норм і впливає на якість закону, який за практикою ЄСПЛ має бути доступним, передбачуваним у своїх формулюваннях. Зрештою, це може призвести до визнання Європейським судом з прав людини держави порушником Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/xyhnui>

Профільний закон передбачає три організаційно-правові форми для здійснення в Україні адвокатської діяльності: індивідуальна, адвокатське бюро та адвокатське об'єднання. Яку краще обрати?

21 листопада про переваги кожної з них розповіли голова Комітету НААУ **Богдан Кушнір** та його заступник **Дмитро Хуторний** під час заходу з підвищення кваліфікації на тему «Проведення адвокатської діяльності - організаційні форми», який відбувся у місті Рівному за підтримки ради адвокатів регіону.

Відповідно до закону адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою. Адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом, а адвокатське об'єднання – юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників). АБ і АО діють на підставі статутів.

Адвокати розповіли про принципи відмінності організаційно-правових форм, особливості державної реєстрації самозайнятої та юридичної осіб, надали рекомендації щодо створення статутних документів, відкриття рахунку у банку, реєстрації (взяття на облік) в податкових органах та обрання системи оподаткування. Також вони навели судову практику з окремих податкових питань.

«Адвокатське бюро та об'єднання може залучати до виконання укладених об'єднанням договорів про надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах. У випадку, якщо виникла необхідність в одноразовому залученні адвоката до діяльності адвокатського об'єднання, необхідно укласти договір (угоду) про залучення адвоката, який не може суперечити цивільному законодавству, Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», актам НААУ та Статуту відповідного адвокатського об'єднання», – наголосив Б. Кушнір.

4. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ

Д. Хуторний нагадав, що у випадку залучення юридичною особою адвоката до своєї діяльності, адвокатське об'єднання, бюро зобов'язане забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Також учасникам презентували порівняльну таблицю з особливостями здійснення адвокатської діяльності відповідно до кожної з організаційно-правових форм.

Окрім цього, представники Комітету цей вебінар провели 12 вересня для адвокатів Ради адвокатів Миколаївської області та 17 грудня для адвокатів Ради адвокатів міста Києва.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/xzhnbe>

5. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

Започатковуючи адвокатське бюро чи адвокатське об'єднання, у рішенні про його створення та статуті ви маєте зазначити інформацію про розмір статутного капіталу. Яку суму слід указати?

Відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» Єдиний державний реєстр має містити певні дані про юридичну особу, серед яких (п. 15) – розмір статутного (складеного) капіталу (пайового фонду) та розмір частки кожного із засновників (учасників).

Для окремих юридичних осіб (банки, страхові компанії) існує вимога мінімального розміру статутного капіталу. Її сенс полягає у захисті інтересів кредиторів. Останні можуть (і то теоретично) задовольнити вимоги до юридичної особи за рахунок статутного капіталу.

Але до мінімального розміру статутного капіталу АБ чи АО вимог не існує. Тобто він має бути, але його розмір може складати формальну 1 гривню. Тоді який в ньому сенс?

Статутний капітал у випадку АБ або АО навряд чи виконує економічну функцію. Хоча дехто все ж орієнтується на його розмір, оцінюючи репутацію та надійність контрагента. Але з цього приводу існують сумніви, адже тут слід знати як формувався капітал (грошима, майном чи інтелектуальною власністю, яку засновник може оцінити і в мільярд гривень).

І все ж більше значення в цьому випадку має не розмір, а розподіл участі засновників у його формуванні. Щоправда, це не стосується бюро, адже воно створюється одним адвокатом, внесок якого буде завжди 100 %.

29 грудня про це та інше у своїй статті розповів заступник голови Комітету **Дмитро Хуторний**.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/pcrjv>

Для організації звітності та оподаткування в Україні діє Класифікатор видів економічної діяльності. Розпочинаючи адвокатську діяльність, під час реєстрації адвокатських бюро та об'єднань доведеться визначитися з правильними напрямками діяльності згідно з КВЕД.

Класифікатор систематизує види діяльності, що здійснюються суб'єктами господарювання в Україні. Стосовно конкретного підприємства, то обрані коди мають охоплювати усі можливі напрями його роботи. Адже вести бізнес можна лише у межах кодів, які записані в реєстраційних документах. І неправильно обраний основний код, а також інші коди в окремих випадках можуть навіть накликати штрафи.

5. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

З іншого боку, якщо під час реєстрації ви вказали кілька зайвих, то це аж ніяк не зобов'язує вас займатися всіма зазначеними видами діяльності.

5 січня голова Комітету **Богдан Кушнір** розповів, які КВЕД необхідно вказати для адвокатської діяльності.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/qqtwt>

В Україні існує єдина обов'язкова для всіх адвокатів типова форма ордера – документа, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги. За загальним правилом, генерування ордерів здійснюється на сайті НААУ або в раді адвокатів регіону.

23 січня голова Комітету **Богдан Кушнір** розповів, що форма ордерів, а також єдині для всіх адвокатів України, адвокатських об'єднань та бюро правила виготовлення, оформлення, зберігання, обліку ордерів визначені Положенням про ордер на надання правничої (правової) допомоги, затвердженим рішенням РАУ від 12.04.2019 №41.

Згідно із цим Положенням бланки ордерів генеруються виключно в Особистому кабінеті адвоката на сайті НААУ, слідуючи командам системи. Облік згенерованих ордерів здійснюється автоматично системою управління електронної бази даних Єдиного реєстру адвокатів України. Історія генерування ордерів відображається у відповідному розділі Особистого кабінету та в адміністративній частині електронної бази даних ЄРАУ.

Адвокати, АО та АБ ініціюють генерування ордерів через сайт НААУ, у раді адвокатів регіону або як виняток у передбачених РАУ випадках безпосередньо у НААУ.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/qquqx>

Як і інші юридичні особи, адвокатські об'єднання та бюро можуть укласти трудові договори. Відносини з працівниками регламентуються Кодексом законів про працю. Також на договірних засадах можуть залучатися інші адвокати.

Варто враховувати, що Податковий кодекс України не встановлює обмежень щодо кількості найманих працівників для юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування – єдиний податок 3-ї групи.

При прийнятті працівника на роботу роботодавець має повідомити про це податкову відповідно до постанови Кабміну від 17.06.2015 №413 «Про порядок повідомлення Державній податковій службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу / укладення гіг-контракту».

7 лютого опубліковано матеріал заступника голови Комітету Дмитра Хуторного, де він детально розповів за сектор податкового оформлення адвокатської діяльності.

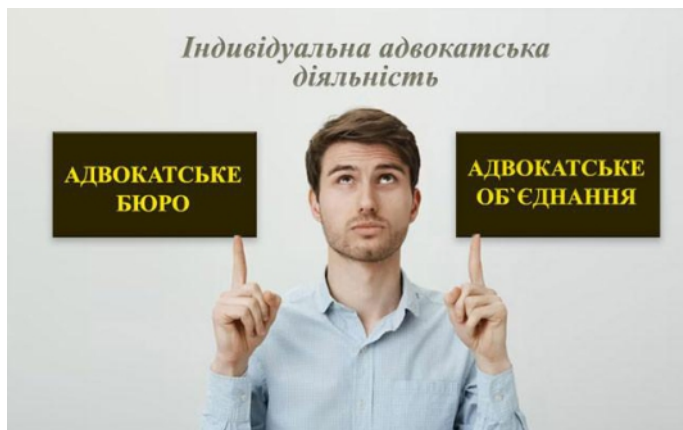
Детальніше за посиланням: <http://surl.li/qqvqs>

5. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

28 лютого опубліковано статтю заступника голови Комітету **Дмитра Хуторного** на тему «Індивідуально, АБ чи АО? Яку форму адвокатської діяльності обрати (порівняльна таблиця)». За законом адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Яку краще обрати? Відповідь на це запитання залежить від масштабів роботи, яку плануєте виконувати.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/rrjeh>

Однією з форм здійснення адвокатської діяльності є адвокатське бюро – юридична особа з єдиним засновником, прізвище якого стоїть у найменуванні компанії. Як її створити?

За оцінками порталу «Дія», початкова інвестиція для створення та реєстрації АБ може складати до \$ 5 тис. (орієнтовно 186 тис. гривень). Державна реєстрація адвокатського бюро, як і будь-якої іншої юридичної особи, здійснюється відповідно до Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» з урахуванням особливостей, передбачених Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Про це та інші особливості реєстрації адвокатського бюро у своїй статті розповів голова Комітету **Богдан Кушнір**.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/rriov>

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

